

Een OPEN sportclub

Titel:

Een OPEN sportclub

© Vlaamse Sportfederatie vzw

versie 1 - oktober 2015

Auteurs

Tim Lamon (VSF), Eva Vonck (Blosio-KICS) in samenwerking met het Dynamo Project.

Eindredactie

Vlaamse Sportfederatie vzw: Pieter Hoof en Grace Hellinckx

Met dank aan

De leden van het leescomité: Dirk De Mits (Vlaamse Karate Federatie), Patricia Duprez (Cultuur, Sport, Jeugd, Onderwijs Stad Antwerpen), Michel Albertijn (Gembo BBC), Lu Bresseleers (Badminton 't Pluimpje), Ingrid Hendriks (Schilde Diabolos Rugbyclub), Luc Van Landeghem (Wase Zwemkring Waterpolo), Liliame Roegies (Vlabus), Tanya Rammeloo (Allgro Houtem), Inge Gerlo (VC Mendo Booischot), Tim Wolff (Go Go Roller Girls), Jean Pierre Van Dessel (Royal Victory HC), Walter Dingemans (Sporting A) en Christof Leysens (de8)

De leden van de stuurgroep: Selahattin Kocak (KVV), Jan Thuy (stad Sint-Niklaas), Lore Vandevivere (ICES), Tatjana Van Driessche (Demos) en Paula Van Hoovels (Vlaamse Atletiekliga)

Sporting A voor het fotomateriaal (p. 48 en 60)

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook zonder schriftelijke toestemming van de VSF.

Verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Sportfederatie vzw, Geraldine Mattens, Zuiderlaan 13, 9000 Gent

Dynamo Project is een onderdeel van de Vlaamse Sportfederatie vzw en wordt gerealiseerd met de steun van de Vlaamse overheid en van haar gouden partners Arena nv en dnf sportpraktijk.

Problemen met de papierwinkel van je sportclub?

zoek op
stel een vraag
volg een opleiding
vraag persoonlijke begeleiding

www.dynamoproject.be
managementondersteuning
voor sportclubs

09 243 12 94

vzw-wetgeving
goed bestuur
boekhouding
vrijwilligersbeleid
verzekeringen
fiscaliteit
fusies en splitsingen

dynamoproject.be

Vlaamse
overheid

Voorwoord

Sporten is ontspannen, zweten, kicken, inzetten, winnen en verliezen. Sport leeft in Vlaanderen, mensen sporten alleen of in club, recreatief of competitief en genieten van sportevenementen. Maar het kan natuurlijk altijd nog beter. We moeten de lat hoog leggen en werken aan een kwaliteitsvol aanbod dat voor iedereen toegankelijk is. Zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk gezond laten sporten, dat is de ambitie.

Sport is bovendien nog zoveel meer. Sport mobiliseert mensen en heeft dus ook een sociale dimensie. Maar niet iedereen vindt zijn weg naar actieve sportbeoefening. Sociale, financiële, culturele en andere drempels durven al te vaak in de weg te staan. We moedigen onze sportclubs dan ook aan om een OPEN sportclub te zijn en initiatieven te nemen zodat iedereen zich welkom voelt.

Een open sportclub kent haar leden en hun verhaal, gaat bewust om met problemen en uitdagingen en gaat op zoek naar een aanbod op maat van jong en oud, volgens ieders sportieve mogelijkheden. Vaak ontstaat zo ook een mooie samenwerking met andere verenigingen, buurtwerk, scholen en anderen.

Elke sportclub is verschillend, zowel kleine inspanningen als een structurele aanpak – binnen ieders mogelijkheden – is waardevol. Deze brochure wil hierin een leidraad zijn met inspirerende ideeën, tips en praktijkvoorbeelden. We nodigen iedereen uit om mee te bouwen aan een echte Vlaamse sportmentaliteit!

Philippe Muyters
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Vlaamse
overheid

1. Wat is een OPEN sportclub?

Is bereid tot verandering
Is meer dan sociaal
Verlaagt haar drempels

8

10
12
13

2. Hoe een OPEN sportclub zijn?

Welk type club ben jij?
Werken aan een OPEN sportclub in vier thema's
Thema 1: een betaalbare sportclub
Thema 2: een aanbod op maat
Thema 3: een duidelijk onthaal
Thema 4: een dynamisch bestuur

16

18
21
21
33
41
45

3. Hoe een OPEN sportclub blijven?

Draagvlak vergroten
Omgaan met weerstand
Samenwerken

48

51
53
55

4. Wegwijzer

Organisaties
Bestaande tools

60

62
64

Besluit

66

HOOFDSTUK 1

Wat is een OPEN sportclub?

Wat is een OPEN sportclub?

Een OPEN sportclub...

Is bereid tot verandering

Aangezien sportclubs deel uitmaken van de steeds veranderende (en superdiverse) samenleving, vormt het een uitdaging om in te spelen op de veranderingen waarmee ze geconfronteerd worden.

Onderzoek toont aan dat heel wat sportclubs in Vlaanderen overtuigd zijn van hun sociale rol en dat iedereen welkom is, onafhankelijk van iemands sociale, culturele of etnische achtergrond.¹ Maar om de stap te kunnen zetten om een OPEN sportclub te worden, moet een sportclub inzetten op haar maatschappelijke rol en is een bereidheid tot verandering noodzakelijk.

Grote Sportclubenquête

Uit de Grote Sportclubenquête (2012) blijkt dat sportclubs bereid zijn om extra inspanningen te doen om leden uit specifieke doelgroepen te rekruteren:

- Personen van allochtone afkomst: 26,3%
- Personen in armoede: 30%
- Personen met een handicap: 22,8%
- Senioren: 31,7%

OPEN sportclubs:

- zijn bereid om huidige gewoontes van de club in vraag te stellen en te kiezen voor nieuwe dingen, een divers publiek en een vernieuwde aanpak.
- benaderen leden niet alleen als sporters, maar vooral als mensen met hun eigen bagage en verhaal.
- hebben aandacht voor het relationele en de interacties tussen mensen, diensten en organisaties.
- kijken naar de problemen of uitdagingen die zich stellen en negeren deze niet. Ze stellen vragen bij het waarom iemand altijd te laat is op training, waarom iemand het lidgeld niet kan betalen of waarom het moeilijk is om mee te werken aan het vervoer naar wedstrijden. Ze proberen de beweegredenen van hun leden te begrijpen, zonder daar (meteen) een waardeoordeel aan te koppelen. Ze pakken deze uitdagingen vast en gaan samen op zoek naar alternatieven.
- werken meer buurt- en vraaggericht. Ze treden meer buiten hun eigen terrein en achterhalen de behoeften van hun leden, buurtbewoners, enz. Ze hebben niet alleen oog voor wat op het sportveld gebeurt, maar kijken ook naar wat er zich in de rest van de samenleving afspeelt. Het zijn sportclubs die bruggen bouwen en samenwerken met niet-sportactoren.

Ondanks de bereidheid tot openheid gaan dit soort veranderingen met vallen en opstaan, met zwoegen en ploeteren. Er zijn enerzijds sportclubs die gericht focussen op de sport en anderzijds sportclubs die oog hebben voor nieuwe ontwikkelingen in de samenleving. Bovendien draaien heel wat sportclubs volledig op vrijwilligers en kruipt er toch steeds veel tijd in de sporttechnische organisatie. Het is een evenwichtsoefening voor alle sportclubs tussen het sporttechnische en hun aandacht voor het sociale, maar het ene hoeft het andere niet uit te sluiten.

Is meer dan sociaal

Elke sportclub is sociaal. Een sportclub verenigt verschillende mensen om aan sport te doen. Naast de sporters zelf zijn er nog tal van actoren betrokken bij de sportclub, denk maar aan de ouders, supporters, burens, vrijwilligers, enz. Om al deze actoren te laten meedraaien in een positieve clubcultuur is het belangrijk aandacht te hebben voor diverse aspecten en initiatieven te durven nemen.

Veel sportclubs investeren nu al op allerlei manieren in het sociale bindweefsel van hun vereniging. Bijvoorbeeld door het organiseren van een goed onthaal. Dit is cruciaal om op een efficiënte manier te communiceren naar leden (en hun ouders) over hoe de vereniging werkt: welke trainingsgroepen zijn er, hoe laat start de training, welke kledij wordt verwacht, hoeveel bedraagt het inschrijvingsgeld, enz. Hier maken veel clubs gebruik van een onthaalbrochure ¹, een website met duidelijke informatie en (een) vaste verantwoordelijke(n) van het bestuur voor de inschrijvingen en bijhorende vragen.

Veel sportclubs zetten eveneens in op het verhogen van inspraak en betrokkenheid van de verschillende actoren om tijdig in te spelen op wensen en noden. Dit realiseren veel clubs door middel van een kijkmoment, een oudercomité of een ideeënbox in de cafetaria.

Door het sportaanbod per leeftijd, geslacht of niveau van sportbeoefening te organiseren, krijgt ieders talent een plaats. Differentiatie maakt de deelname van een breder publiek mogelijk. Zo zijn er verschillende sportclubs die naast een competitief sportaanbod een recreatiesportafdeling oprichten in de vereniging.

Naast het vaste sportaanbod verhogen nevenactiviteiten de positieve clubcultuur en de verbondenheid tussen de actoren van een sportclub. Een teambuildingactiviteit met de trainingsgroep, een clubfeest met de ouders en supporters, een quizavond en een nieuwjaarsreceptie zijn hier voorbeelden van.

Open communicatie is dan ook een kritische succesfactor voor een goede en sfeervolle clubwerking. Heel wat sportclubs hebben een clubblad en een website. Sommige sportclubs gaan ook een stapje verder en bieden via de mogelijkheden van de sociale media extra kanalen om informatie te verspreiden en te delen.

¹

Op www.dynamoproject.be/producten kan je een model onthaalbrochure voor je club downloaden.

Verlaagt haar drempels

Elke sportclub is sociaal, gewoon door er te zijn voor haar leden. Dit betekent niet dat ze OPEN staat voor iedereen. Vandaag bemoeilijken verschillende participatiedrempels de deelname aan sport in een sportclub voor maatschappelijk kwetsbare groepen. In het aanpakken van participatiedrempels vormt laagdrempeligheid een sleutelbegrip. In sommige gevallen kunnen deze drempels elkaar versterken.

- Financiële drempel: deelnemen aan sport kost geld (lidmaatschap, sportuitrusting, drankje in de kantine, vervoer, kosten voor deelname aan nevenactiviteiten, enz.). Welke kortingssystemen bestaan er, op welke heb ik recht en wat moet ik hiervoor doen?
- Informatiedrempel: wat is er, waar en wanneer? Waar en hoe moet ik me inschrijven? Hoe leesbaar zijn de folders en flyers van je activiteit? Wat met mensen die thuis geen computer hebben, analfabeten, personen die het Nederlands onvoldoende beheersen? Deze drempel bevat vooral hindernissen rond de bekendheid, leesbaarheid, verspreiding en begrijpelijkheid van het sportaanbod.
- Praktische drempel: heeft vooral te maken met de bereikbaarheid van het aanbod. Niet iedereen heeft een auto of fiets. Maar het gaat ook over de fysieke toegankelijkheid van de infrastructuur, de openingsuren, aanwezigheid van het openbaar vervoer, enz.
- Sociale drempel: niet alleen de fysieke afstand is een drempel maar ook de mentale afstand. Onbekend is onbemind. “Zal ik wel iemand kennen?” Het is voor sommige personen niet eenvoudig om de veiligheid van de eigen omgeving te verlaten om naar een bepaald aanbod toe te stappen.
- Psychologische drempel: niet iedereen zet gemakkelijk de stap naar een sportclub. Maatschappelijk kwetsbare groepen zouden zich kunnen schamen voor hun afkomst, thuissituatie of handicap. Dit minderwaardigheidsgevoel vertaalt zich in “Dat is niks voor mij” of “Ik kan dat toch niet”.
- Culturele drempel: maatschappelijk kwetsbare groepen krijgen dikwijls minder kansen om hun interesses te ontdekken en hun competenties te ontwikkelen. Dit hangt veelal samen met de sociale en culturele achtergrond (bv. onderwijs). Impliciet wordt er tijdens sportactiviteiten een bepaalde bagage van de deelnemers verwacht. Een gebrek hieraan wordt echter te vaak vertaald als een gebrek aan interesse, terwijl het eerder betrekking heeft op het ontbreken van kennis (over de clubcultuur) en (sociale) competenties.

Een OPEN sportclub is zich bewust van deze drempels, wil deze aanpakken via drempelverlagende initiatieven en gaat een stap verder in de wijze waarop het zijn onthaalbeleid, sportieve en niet-sportieve activiteiten organiseert. Een OPEN sportclub is in de eerste plaats laagdrempelig.

Het volgende hoofdstuk bespreekt, in vier thema's, hoe sportclubs zelf de stap kunnen zetten om deze drempels te verlagen binnen een OPEN sportclub (zie "Werken aan een OPEN sportclub in vier thema's" op p. 21).

Sportparticipatie

De samenleving verandert voortdurend. Die verandering beïnvloedt ook de werking van de sportclubs. Sportparticipatie is vandaag de dag nog steeds sociaal gelaagd.

Enkele cijfers en vaststellingen (VRIND, 2014):

17,5% van de Vlamingen heeft een andere culturele achtergrond.
Bij de 0- tot 5-jarigen heeft zelfs 32% een andere culturele achtergrond.

11% van de Vlamingen leeft in een gezin met een inkomen onder de armoededrempel.

1 op 3 van de volwassen Vlamingen lijdt aan een langdurige ziekte, aandoening of handicap.

6 op de 10 gezinnen bestaat uit een koppel met twee kinderen.
2 op de 10 gezinnen bestaat uit een alleenstaande ouder.
13% woont alleen.

In 2014 zijn er 16% 0- tot 14- jarigen en 19% 65-plussers.
In 2030 wordt dat respectievelijk 16% en 24%.

1 op de 2 Vlamingen doet aan sport.

Actief lidmaatschap bij een sportclub is tweemaal zo hoog bij hoger opgeleiden dan bij lager opgeleiden.

Mensen die moeilijk rondkomen met hun inkomen hebben een duidelijk lagere participatiegraad.

HOOFDSTUK 2

Hoe een OPEN sportclub zijn?

Hoe een OPEN sportclub zijn?

Welk type club ben jij?

Sportclubs zijn verschillend, zowel in omvang als ledenbestand en competitiedrang. Maar ook de ontstaansgeschiedenis en omgeving waarin de sportclub is gevestigd hebben een grote invloed op het dagelijkse wel en wee van de sportclub. Ook het imago van de sport en de afhankelijkheid van gespecialiseerde infrastructuur spelen een rol.

Er zijn sportclubs die veranderingsgezind zijn en er zijn meer behoudsgezinde sportclubs. Sommige sportclubs hebben voldoende capaciteit inzake vrijwilligers, infrastructuur, enz. Terwijl andere sportclubs onvoldoende capaciteit hebben. Eén ding hebben ze steeds gemeen: elke sportclub is waardevol op zijn manier.

Omwille van deze verschillen in context is niet elke sportclub even sterk gewapend om een OPEN sportclub te worden of te zijn. Om de maatschappelijke rol van de sportclubs te stimuleren, richt deze brochure zich op de veranderingsgezinde sportclubs, op de sportclubs met goesting om zich open te stellen. Behoudsgezinde sportclubs hopen we te overtuigen van de meerwaarde om zich open te stellen.

Benieuwd hoe open je sportclub nu reeds is? Doe dan snel de test!

Hoe OPEN is je sportclub?

Test in zes vragen de bereidheid van je club om een OPEN sportclub te zijn. Kies steeds het antwoord dat dichtst aanleunt bij de situatie van je sportclub. Na het beantwoorden van de vragen weet je waar je best kan starten om nog beter te doen.

1 Onze sportclub weerspiegelt de buurt waarin ze gelegen is...

- ✓ Onze club is geen weerspiegeling van de buurt. ♠
- ✓✓ Dat is zeker zo. In onze club vind je sporters van allerlei leeftijden en achtergronden. ♣
- ✓✓✓ Dat is zeker zo. In onze club vind je sporters, trainers, bestuurders en vrijwilligers van allerlei leeftijden en achtergronden. ♦

2 Welke regels gelden er in je club ivm de spelgelegenheid?

- ✓✓ Enkel de besten worden geselecteerd. ♠
- ✓✓✓ Iedereen krijgt een kans, ongeacht of we winnen of verliezen. ♦
- ✓✓✓ Zodra we aan het winnen zijn, mogen ook de minder getalenteerde leden meedoen. ♣

3 De inschrijving...

- ✓ ... dient als basis voor de verdere samenwerking. Het is niet alleen belangrijk om de sporter in te schrijven, maar ook dat hij zich goed voelt in de club. We stellen al enkele vragen, zoals "is het lidgeld betaalbaar? Wat zijn de vervoersmogelijkheden? Zijn er nog broers of zusjes die willen sporten?" ♦
- ✓✓ ... gebeurt in de kantine aan de toog of via de website van de club. ♠
- ✓✓✓ ... gebeurt via een persoonlijk gesprek met een lijstje met alle informatie die je aan de nieuwe speler en zijn ouders wil meegeven. ♣

4 Het inschrijvingsgeld...

- ✓ ... is voor iedereen gelijk. ♠
- ✓ ... is voor iedereen gelijk. We promoten actief het bestaan van mogelijke tegemoetkomingen en kortingsystemen. ♣
- ✓ ... wordt per gezin bekeken. Voor gezinnen met meerdere kinderen of een lager inkomen kunnen we een afbetalingsplan uitwerken. ♦

5 De zus van een ploegmaat van je kind heeft een handicap. Ze wil graag ook meedoen.

- ✓ In onze club kan dat niet. Ze moet een andere club zoeken. ♠
- ✓ Ze mag ook meetrainen. Ze krijgt extra hulp bij de moeilijkere oefeningen. ♣
- ✓ Onze club heeft een aanbod voor sporters met een beperking. ♦

6 Een ouder heeft een idee om de club te verbeteren. Welke inbreng heeft die ouder in de club?

- ✓ Om de paar maanden kunnen ouders en bestuur ideeën uitwisselen in het "ouderpraatcafé" ♦
- ✓ Ouders kunnen steeds met hun ideeën bij het bestuur terecht. Het bestuur luistert, omdat de club ouderbetrokkenheid hoog in het vaandel draagt. ♦
- ✓ Hier is weinig ruimte voor. Het bestuur bepaalt het beleid. ♠

Scoor je 6 - 9

Jullie zijn nog aan het zoeken hoe je met dit onderwerp wil omgaan, of jullie al dan niet bereid zijn om te veranderen.
Begin met kleine dingen.

Scoor je 10 - 13

Goed bezig! **Probeer een stapje verder te gaan.** In de brochure vind je inspiratie om rond verschillende thema's te werken aan een sportclub die nog meer openstaat voor iedereen.

Scoor je 14 - 18

Proficiat! Het "iedereen is welkom"-principe dragen jullie hoog in het vaandel. **Blijf dit principe structureel verder hanteren.**

€ = ♦

♣ = ♣

♠ = ♠

Werken aan een OPEN sportclub in vier thema's

Je kan op verschillende manieren werken aan een OPEN sportclub die bewust omgaat met haar sociale en maatschappelijke meerwaarde. In deze brochure schenken we bijzondere aandacht aan vier thema's: de kostprijs, het aanbod, het onthaal en het bestuur. Naast de basisinspanningen die vele sportclubs reeds doen, kan je via extra accenten toch drempels wegnemen voor mensen die het moeilijker hebben om deel te nemen aan sport in de sportclub.

Dit hoofdstuk reikt voor elk thema inspirerende ideeën, tips en praktijkvoorbeelden aan. Sportclubs kunnen vertrekken met kleine inspanningen. Stap voor stap kan binnen de club een meer structurele aanpak groeien waarin voor zoveel mogelijk thema's actie wordt ondernomen.

Als sportclub kan je niet alles oplossen, maar je kan wel samen naar oplossingen of alternatieven zoeken. Een open houding, een luisterend oor, empathie tonen is vaak al voldoende en geeft mensen het signaal dat de club er voor hen wil zijn.

Thema 1: een betaalbare sportclub

Maakt je sportclub de leden wegwijs in bestaande kortingssystemen? Hanteert je sportclub een variabel prijzenbeleid of werken jullie wel eens met een afbetalingsplan? Is je sportclub zich bewust van alle kosten die een lidmaatschap met zich meebrengt?

Deelnemen aan sport kost geld. Denk niet alleen aan het lidmaatschap en de sportuitrusting, maar denk ook aan de drankjes in de kantine, het vervoer en de deelname aan de soms vele nevenactiviteiten. Het is niet voor iedereen evident om dat zomaar te betalen.

Hoe kan je als sportclub werken aan een betaalbare deelname voor zoveel mogelijk mensen? Je kan inspelen op bestaande kortingssystemen. Maar je kan ook zelf als sportclub aan de slag om een betaalbaar kostenbeleid te ontwikkelen.

Let op! Wees discreet bij het aanpakken van de financiële drempel.

Het wegwerken van de financiële drempel zal voor sommige kwetsbare groepen weinig effect hebben als je andere aspecten van je clubwerking niet mee optimaliseert. Zo is bijvoorbeeld de mobiliteit van mensen in armoede vaak beperkt, velen hebben geen auto of fiets. Zelfs wanneer je de financiële drempel verlaagt, bestaat de kans dat ze de weg naar de sportclub niet vanzelf vinden. Je kan dan mee nadenken om ook de andere drempels weg te werken.

Bestaande kortingssystemen

Er bestaan reeds heel wat verschillende kortingssystemen. Denk maar aan de Vlaamse ziekenfondsen die een tussenkomst voorzien voor het inschrijvingsgeld bij een sportclub. Ook sommige OCMW's hebben een terugbetalingssysteem voor hun cliënten. Sociale organisaties kunnen een beroep doen op het Fonds Vrijetijdsparticipatie of op het lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie (indien aanwezig in jouw gemeente of stad). Heel wat steden en gemeenten hebben een lokale vrijetijdspas of engageren zich in de UiTPAS.

Weetje

Op www.fondsvrijetijdsparticipatie.be vind je een opsomming van steden en gemeenten waar een lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie aanwezig is.

CASE

Gent Rugby Football Club

Heel wat sportclubs vragen de correcte formulieren op bij de verschillende ziekenfondsen. Bij elke inschrijving geven zij het formulier van het toepasselijke ziekenfonds mee. De website van Gent Rugby Football Club ziet er zo uit:

Betaling:

Het lidgeld moet je overschrijven op de rekening van de club met vermelding "Lidgeld + voornaam en naam speler + team"

Het lidgeld wordt per seizoen (juli tot juni) betaald en niet per kalenderjaar!

Verschiedende ziekenfondsen geven ook een tegemoetkoming van 15 tot 30 euro, sommigen alleen voor sporters onder de 18 jaar.

Hieronder staan enkele verwijzingen naar deze aanvraagformulieren.

- CM
- Liberale Mutualiteit
- Socialistische Mutualiteiten
- Euromut
- Partena
- Vlaams & Neutraal Ziekenfonds
- Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen
- Symbio Neutrale Mutualiteit

Staat jouw ziekenfonds hier niet tussen, kan het toch zijn dat jouw fonds een gelijkaardig initiatief heeft, dat vind je dan waarschijnlijk via hun website of lokaal kantoor.

Gelieve deze ingevulde formulieren van uw ziekenfonds mee te brengen naar training en ze te laten ondertekenen door een team-manager of trainer en neem ze meteen terug mee. Laat ze zeker niet rondslingeren of geef ze niet zomaar af, al te vaak gaan deze formulieren dan verloren.

CASE

Sportclubs in Sint-Niklaas engageren zich voor mensen in armoede

Het OCMW heeft een overeenkomst met heel wat sportclubs in Sint-Niklaas.

OCMW-klienten kunnen een beroep doen op een sportcheque (attest vrijetijdsparticipatie). Met dit attest betaalt de persoon in armoede slechts 20% van het lidgeld voor de sportclub. Ook voor het uniform of voor de noodzakelijke sportkledij, of voor (sport)kampen of andere activiteiten van de club, wordt slechts 20% van de kostprijs (met een maximumbedrag van 100 euro per persoon) betaald.

Het OCMW heeft een samenwerkingsovereenkomst met de volgende sportclubs:

Volleybalclub Belvoc Belsele, SK Gerda, Turnkring Kracht en Geduld, Aikido Tukugwawa Dojo Sint-Niklaas, SK Sint-Niklaas, FC Herleving Sinaai, Sint-Niklase judoclub, Budokwai, Wandelclub Reynaertstappers Belsele, Basketbalclub Sint-Niklaas Condors, Atletiekclub Waasland, Rolschaatsclub De Ster, Swimming Team Waasland, Ji-Jitsu Samoerai, FC Wijnveld Sinaai-Girls, Voetbalclub Waasland-Beveren, Rust Roest, Karateclub Shotokan, VK White Boys, Ji-Jitsu Robert Clark, Volleybalclub Outlaws, Nidak Nieuwkerken Damesvolleybalclub, Judoclub Sinaai, Waasland Triatlon & Duathlon, Running team Sinaai, Gymteam Sint-Niklaas, Rolschaatsclub Waasland

CASE

UiTPAS in Aalst, Erpe-Mere, Lede en Haaltert

De UiTPAS is een algemene voordeelpas die elke liefhebber van cultuur-, sport- en andere vrijetijdsactiviteiten kan aanvragen. De pas is voor iedereen voordelig, maar voor mensen in armoede gelden er specifieke voordeeltarieven. De UiTPAS kan onder andere gebruikt worden in cultuurcentra, bibliotheken, musea, zwembaden, cinema's, (jeugd)verenigingen, amateurtheatergroepen en sportclubs.

Volleybalclub DYNACO Lede is één van de clubs die werkt met de UiTPAS.

Wim Verbeiren (voorzitter): "Onze volleybalclub wil ook kansen creëren voor die mensen in de samenleving die het op financieel vlak niet breed hebben. Via het systeem van de UiTPAS bieden wij deze mensen de mogelijkheid om voor slechts 25% van het inschrijvingsgeld lid te worden van onze club. Zo kunnen ook deze kinderen en jongeren de kans krijgen om te starten met volleybal. Denk je hiervoor in aanmerking te komen neem dan contact op met het bestuur. Je inschrijving wordt met de nodige discretie behandeld."

Meer info over de UiTPAS: www.uitpas.be

TIP

Als sportclub kan je je leden proberen wegwijs te maken in de verschillende bestaande tussenkomsten. Omdat de voorwaarden om te kunnen genieten van bestaande kortingssystemen dikwijls lokaal bepaald zijn, is het beter om als sportclub een lokaal aanspreekpunt te zoeken bij bv. de gemeentelijke sportdienst of sociale dienst. Zij kunnen je wellicht een overzicht geven van de kortingssystemen in je gemeente en je helpen met de juiste informatie. Veel steden en gemeenten bieden immers mensen met een beperkt budget de mogelijkheid om deel te nemen aan het sport- en vrijetijdsaanbod via een vrijetijdspas. Vraag na wat de verschillende mogelijkheden zijn in je buurt.

Gedifferentieerd prijzenbeleid

Naast de weg wijzen naar bestaande kortingssystemen, kan je als sportclub er ook zelf toe bijdragen dat deelname betaalbaar blijft. Dat kan met een gevarieerd prijzenbeleid. Veel clubs gaan nu al creatief aan de slag met gedifferentieerde prijsformules.

Je kan verschillende tarieven hanteren per leeftijdsgroep, op basis van het aantal trainingen, voor personen met een handicap, voor mensen in armoede, enz.

CASE

Gedifferentieerd prijzenbeleid

De Sint-Niklase Tafeltennisclub hanteert een gedifferentieerd prijzenbeleid. Er zijn aangepaste tarieven voor volwassenen en jeugd, voor competitie spelers en recreanten. Je kan een extra geleide training volgen. Er is een Multimove aanbod (3 – 8 jaar) en ook G-sporters en kansenspashouders kunnen er terecht.

Meerdere gezinsleden krijgen korting en er is zelfs een korting op het lidgeld voor spelers die 5 keer toogdienst deden tijdens het vorige seizoen.

CASE

Voordeelsysteem

Vlierzele Sportief (VS) heeft een voordeelsysteem uitgewerkt waarbij de sportclub haar ambitieuze doelstellingen kan combineren met een betaalbaar lidgeld.

De leden kunnen het basisbedrag verminderen:

- als men deelneemt aan 6 wedstrijden: 25 euro korting
- als een lid of een familielid meewerkt aan minimaal één organisatie: 25 euro korting
- als men de aansluiting hernieuwt vóór een bepaalde datum: 25 euro korting
- als men deelneemt aan 12 wedstrijden: extra kledijbon van 30 euro
- dankzij de familiekorting: 25 euro korting

Je kan een gezinstarief aanbieden of korting geven voor meerdere kinderen van hetzelfde gezin. Maar je kan ook korting geven in ruil voor vrijwilligerswerk of werken met een afbetalingsplan.

CASE **Afbetalingsplan**

Voetbalclub City Pirates maakt gebruik van een afbetalingsplan voor sommige leden (of gezinnen) die het ondanks het gebruik van verschillende tarieven en tussenkomsten nog moeilijk hebben om het lidgeld in één keer te betalen.

Bij inschrijving wordt het lidgeld betaald (cash of met Bancontact). Alle formulieren waardoor het lid eventueel korting kan krijgen, zijn aanwezig (bv. mutualiteit). Indien er personen het lidgeld niet kunnen betalen wordt er een afspraak gemaakt om een plan op maat af te spreken.

De club bekijkt per gezin wat mogelijk is. De ouders doen zelf een voorstel van wat zij denken te kunnen afbetalen. Deze afspraak wordt op papier gezet. De ouders ondertekenen dit document en betalen vanaf dan maandelijks een deel van het lidgeld.

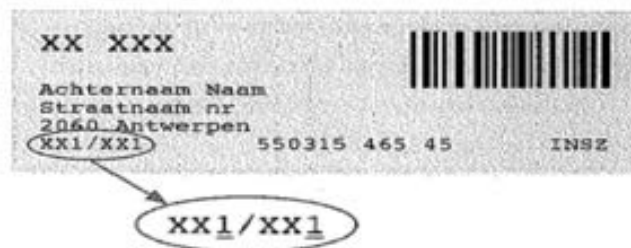
TIP

Je kan ook kiezen voor een gespreide betaling (bv. 50% in september en 50% in januari). Voor de meeste gezinnen met meerdere kinderen is september een dure maand en is een spreiding van betaling wel haalbaar.

Weetje

Aan de hand van het ziekenhuisvignet kan je trouwens zien of iemand recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming.

Eindigt het nummer op het kleeftbriefje op 1, dan heeft de persoon in kwestie recht op verhoogde tegemoetkoming.

Let op! Ga uiteraard discreet om met deze gevoelige informatie.

Aandacht voor sportkledij en -materiaal

De kostprijs voor deelname aan sport in een sportclub gaat echter ruimer dan enkel het lidgeld. In vele gevallen is er specifieke sportkledij of ander sportmateriaal nodig. Als sportclub kan je hier op verschillende manieren aan werken.

Je sportclub kan sportmateriaal en -kledij verzamelen en ter beschikking stellen voor leden. Roep je leden op om oud materiaal niet weg te gooien en leg zo een kleine uitleendienst aan. Een tennisracket dat voor een ouder lid te klein is geworden, kan bijvoorbeeld perfect gebruikt worden door een jonger lid. Ook kan je potentiële leden, die enkele weken willen komen proberen, gratis materiaal aanbieden.

Je kan ook proberen om een afspraak te maken met een plaatselijke sportwinkel, zodat die je leden een korting kan aanbieden. Dit is een meerwaarde voor alle clubleden.

Organiseer zelf een ruilsysteem in de club of voorzie op je website en informatiebord plaats voor zoekertjes. Heb je als sportclub niet de tijd of de middelen om zelf een ruilsysteem op te starten, dan kan je de handen in elkaar slaan met andere sportclubs, sociale organisaties of lokale kringloopwinkels.

CASE

Ruilbeurs voor sportmateriaal

Vilvoorde Atletiek Club organiseert jaarlijks een ruilbeurs voor sportmateriaal. Jongeren hebben vaak sportkledij of materiaal waar ze uitgegroeid zijn. Dergelijk materiaal wordt gerecupereerd en in de vorm van een ruilbeurs gewisseld. Vooral voor de aanschaf van spikes (specifieke loopschoenen) is dat zeer nuttig omdat die vaak niet versleten zijn en vrij duur kunnen zijn.

CASE

Kringwinkel Midwest

De Kringwinkel Midwest zamelt sportartikelen in naar aanleiding van de Week van de Sportclub in september. Deze unieke week wordt benut om tweedehands sportmateriaal in de kijker te zetten. De Kringwinkel Midwest hoopt iedereen in de regio te motiveren om oude sportartikelen binnen te brengen, zodat met een groot en voordelig aanbod uitgepakt kan worden. Op die manier kunnen kansengroepen toegang krijgen tot activiteiten die voor hen anders minder toegankelijk zijn.

CASE

Herverdeling van sportkledij

In Zutendaal starten de sportverenigingen een samenwerking met de Sint-Vincentiusvereniging om sportkledij en -materiaal in te zamelen, een vereniging die hulp biedt aan personen en gezinnen uit kansengroepen. De Sint-Vincentiusvereniging staat in voor de herverdeling van de sportkledij en het materiaal.

CASE

Kledingbank van basketbalclub Gembo

Gembo verzamelt sportkledij die haar leden niet meer dragen en waarmee anderen geholpen kunnen worden (uitgezonderd schoenen en sokken). Dit doen ze via de Kledingmand en de Kledingbank. Die ingezamelde kledij wordt dan beschikbaar bij een editie van de Kledingbank.

Via de Kledingmand, die zich in de cafetaria bevindt, kan basketkledij permanent worden ingeleverd. Wie basketshortjes of -shirtjes heeft, kan deze er steeds inleggen. Voor elk ingeleverd kledingstuk krijgt men een bonnetje. Met dat bonnetje kan gratis een kledingstuk gekocht worden op de volgende editie van de Kledingbank.

Kledij kopen kan tijdens de Kledingbank, waarbij alle ingezamelde kledij aangeboden wordt in de inkomhal van de sporthal.

De kledij, geprijsd aan goedkope tarieven, kan betaald worden met bonnetjes van de Kledingbank ofwel met cash geld. Per jaar vinden er drie edities plaats: aan het begin, in het midden en op het einde van het seizoen.

Duidelijke communicatie over de kosten

Open en duidelijke communicatie over rechtstreekse kosten (zoals lidgeld, sportkledij en -materiaal) en onrechtstreekse kosten (zoals verplaatsingen of eenmalige activiteiten) is noodzakelijk. Niet alleen kansengroepen, maar iedereen wil graag weten welke kosten verbonden zijn aan de sportclubdeelname. Je kan bijvoorbeeld alle informatie duidelijk op de clubwebsite vermelden, zichtbaar uithangen in de sportclub en een contactpersoon aanduiden bij wie de leden terecht kunnen met al hun vragen over mogelijke kosten.

CASE

Basketbalclub Sint-Truiden

Basketbalclub Sint-Truiden communiceert als volgt:

In het lidgeld is inbegrepen:

- een jaarlijkse spelerslicentie en verzekeringspremie bij de Vlaamse Basketballiga
- alle trainingen (minimaal 2 x per week)
- alle wedstrijden (oefenwedstrijden, bekerwedstrijden, competitiewedstrijden en binnenlandse toernooien)
- de vergoedingen van onze opgeleide en gediplomeerde jeugdtrainers & -coaches
- de onkosten van de scheidsrechters
- het ter beschikking stellen van de wedstrijdledij
- het gebruik van de sporthal (trainingen en wedstrijden)
- gratis toegang voor alle jeugdspelers bij alle wedstrijden van de senioren

Stages die de club bijkomend inricht, zijn niet inbegrepen in het lidgeld.

Bij uitwedstrijden wordt soms inkomgeld gevraagd, ook aan de ouders van de bezoekende ploeg. Communiceer duidelijk hoeveel het bedraagt. Hou er rekening mee dat het voor sommige ouders niet altijd evident is om op regelmatige basis mee te gaan. Zeker wanneer je ook denkt aan de gezellige babbel achteraf in de kantine, die ook opnieuw wat centen kost.

Thema 2: een aanbod op maat

Het is een uitdaging om de sportieve en niet-sportieve activiteiten optimaal af te stemmen op de interesses van alle betrokkenen bij je sportclub, zoals de leden, maar ook hun ouders, de supporters en vrijwilligers. Een OPEN sportclub vernieuwt regelmatig haar aanbod en denkt na over de bereikbaarheid van haar sportactiviteiten.

Sportieve activiteiten

Probeer de sportieve activiteiten binnen de mogelijkheden en doelstellingen van de club aan te passen aan de noden van de sporters. Kan de club rekening houden met verschillende sportniveaus, leeftijdscategorieën, geslacht? Probeer hier dan op in te spelen. Op die manier stelt de sportclub zich open voor een ruimer publiek.

Tips voor een vernieuwd aanbod

- Richt een recreatiesportafdeling op met een gediversifieerd aanbod (bv. netbal i.p.v. volleybal, joggroep in plaats van hardlopen, enz.). Via een recreatiesportafdeling kan je een breder publiek bereiken en naast het doel om zoveel mogelijk nieuwe leden te werven, kan je het ook gebruiken als een mogelijke doorstroom naar het competitieve aanbod binnen je sportclub.

CASE

Vilvoorde Atletiek Club biedt FitFree aan

Vilvoorde Atletiek Club biedt een FitFree-aanbod aan voor personen met geen of zeer weinig sportieve bagage. Het aanbod bestaat uit vier modules waarbij steeds gewerkt wordt aan de algemene basisconditie en de motorische vaardigheden. Door het modulair systeem (vier modules van telkens tien weken) worden niet-sportbeoefenaars gemakkelijker aangezet om deel te nemen. In de winter wordt gebruik gemaakt van een indooraccommodatie om het de deelnemers aangenamer te maken. De betaling gebeurt modulair (20 euro per module), wat drempelverlagend werkt. Het project wordt ook gepromoot via de sociale dienst, armoedeverenigingen, buurtsportwerking, enz.

CASE

Wandelvoetbal bij Old Stars

Racing Genk organiseert Old Stars. Bij Old Stars wordt wandelvoetbal gespeeld. Dit wil zeggen dat er niet gelopen mag worden, ballen niet boven heuphoogte komen, slidings verboden zijn en er ook geen keeper is. Gezellig samen zijn en werken aan een goede conditie staan voorop.

- Deel clubactiviteiten op in niveaus en definieer die niveaus (bv. beginner: 50 m zwemmen in eigen stijl, geefende zwemmer: 500 m zwemmen in schoolslag, gevorderde: 1000 m zwemmen in crawl en schoolslag).
- Werk met niveaugroepen in plaats van leeftijdsgebonden trainingsgroepen (en competities). Zo sluit je laatbloeiërs niet uit en blijf je vroegrijpe sporters stimuleren.
- Creëer een sportaanbod tijdens de dag. Er is een grote groep potentiële sporters die overdag willen sporten. Gemeenten spelen hier iets vaker en gemakkelijker op in dan sportclubs. Maak ook aan de gemeentelijke sportdienst kenbaar dat je club hiertoe bereid is. Laat weten dat je wil samenwerken voor het vinden van trainers/begeleiders en vrijwilligers die overdag kunnen lesgeven.
- Misschien kan je wel inspelen op noden van specifieke (doel)groepen uit je buurt, bv. via een instelling voor personen met een handicap, een armoedevereniging of een gevangenis. Via praktische initiatieven kan je een nieuw doelpubliek bereiken. Organiseer bv. een sportdag, sportkamp, lessenreeks of recreatief toernooi in samenwerking met deze (sociale) verenigingen. Ook de sportdienst kan ondersteunen en zorgen voor promotionele of logistieke omkadering of kan zelfs extra begeleiding voorzien. De sociale partner zorgt voor de begeleiding van deelnemers en voor een aanpak op maat. Ga in dialoog en bespreek wie welke taken op zich neemt. Streef in het aangaan van samenwerkingsverbanden steeds een win-winsituatie na.

CASE

FC Artrose en Eigen Woonst Menen

FC Artrose, een recreatieve minivoetbalploeg verwelkomt regelmatig een speler van Eigen Woonst Menen (beschut wonen geestelijke gezondheidszorg). FC Artrose zorgt voor een gratis verzekering. De deelnemer betaalt een erg democratische prijs: per wedstrijd 1 euro en op jaarbasis 25 euro. Op jaarbasis zijn er 40 wedstrijden voorzien. De deelnemer leert in de club omgaan met kritiek en opmerkingen.

Let op! Vanuit Eigen Woonst is er steeds een “steunfiguur” aanwezig, iemand die ondersteuning biedt aan personen die begeleid wonen.

CASE

Initiaties bij de Sleutel

Badmintonclub De Nieuwe Snaar, Judoclub Bourgoyen en Gentse Rugby Football Club reageren op een oproep van de Sleutel, een organisatie die zich richt naar mensen met drugproblemen. Ze gaan er met een aantal vrijwilligers een initiatie geven.

CASE

Voetbalclub Asse-Zellik ontwikkelde samen met de Rand vzw een voetbalwoordenboekje

Voetbalclubs in de Rand rond Brussel hebben heel wat anderstalige leden. Om anderstalige jeugdspelers te ondersteunen bij de trainingen in het Nederlands en om sportclubs en trainers constructief te laten omgaan met die meertaligheid, stelde voetbalclub Asse-Zellik samen met de Rand vzw een voetbalwoordenboekje samen.

In het woordenboek vind je alle typische voetbaltermen in het Nederlands. Het helpt de spelers de trainingen in het Nederlands te volgen. De trainers letten er zelf ook op dat ze enkel de termen uit het woordenboek gebruiken.

Wil je de anderstalige spelers in je voetbalclub helpen om zich beter uit te drukken in het Nederlands? Bestel dan het voetbalwoordenboekje. Voor clubs en organisaties uit Vlaams-Brabant zijn de boekjes gratis. Clubs en organisaties buiten Vlaams-Brabant betalen 0,50 euro per boekje, exclusief verzendingskosten. (www.derand.be)

CASE

Volleybalclub Monida nodigt ex-gevangenen uit op hun eigen volleybaltornooi

Er is al enige traditie in de samenwerking tussen sportclubs en gevangenis. Haast in elke gevangenis werd al wel eens een wedstrijd gespeeld tegen een "buitenploeg". De spelers die binnen de muren komen sporten, worden dan ook op handen gedragen door de gevangenen. Voor hen is zo'n wedstrijd een uniek moment: een uurtje extra buiten sporten, in groep, even uit de routine van hun opsluiting.

Meestal blijft het niet bij één bezoek, getuige de inzet van volleybalclub Monida (Kalmthout). De afgelopen jaren speelden zij al in meerdere inrichtingen de tegenstand "naar huis". Uit familiebanden met de voormalige directie van de gevangenis groeide een initiatief dat nu al 8 jaar standhoudt.

Door jaarlijks enkele wedstrijden te spelen geeft de volleybalclub een positief signaal aan de gevangenen. De leden van Monida zijn niet vies van een zeker idealisme. Opsluiting geeft mensen al snel het gevoel buiten de maatschappij te staan, een gevoel van uitsluiting. Door samen te sporten geef je een hoopvol signaal. Dat gevangenen ook deel uitmaken van de maatschappij. Dat ze terug deel kunnen uitmaken van de maatschappij door zich te engageren. Dat het ook gewoon leuk is om samen te sporten. Monida nodigde dit jaar zelfs ex-gevangenen uit op hun eigen volleybaltornooi. Een klein gebaar, maar zo'n idealisme doorprijkt het stigma waar een gevangene of ex-gevangene zich dagelijks tegen moet verzetten.

Vzw De Rode Antraciet zorgt voor de toeleiding en begeleiding van ploegen en spelers tot in de gevangenis. Heb ook jij interesse in een wedstrijd binnen de muren?

Contacteer info@derodeantraciet.be

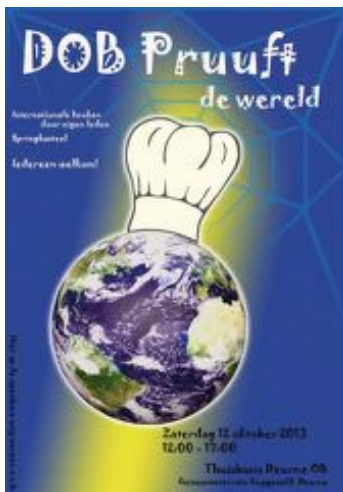
Niet -sportieve activiteiten

Een OPEN sportclub heeft ook bij de niet-sportieve clubactiviteiten oog voor al haar leden. Probeer de nodige aandacht te hebben voor de diversiteit van je leden bij de organisatie van zowel sportieve als niet-sportieve activiteiten, zodat iedereen zich welkom voelt op deze nevenactiviteiten.

CASE Deurne OB Pruuft

Tijdens Deurne OB Pruuft organiseert de club een evenement ten voordele van de jeugdwerking.

Deurne OB gebruikt het evenement om uit te pakken met haar diversiteit en die positief in de kijker te brengen. De eigen leden organiseerden een internationale keuken. Geïnteresseerden konden genieten van 17 pruuvertjes uit verschillende landen: Turkije, Marokko, België, Portugal, Hongarije, Kosovo, Congo,...

CASE

Koninklijke Turnclub Rust Roest Sint-Niklaas organiseert jaarlijks een BBQ

Turnclub Rust Roest organiseert jaarlijks een BBQ in samenspraak met alle ouders, omdat de club rekening houdt met verschillende culturen. Op de jaarlijkse BBQ worden twee barbecue toestellen voorzien, één voor halal vlees en één voor niet-halal vlees.

Praktiserende moslims eten geen varkensvlees, wel andere soorten vlees en gevogelte of vis. Het vlees moet komen van ritueel geslachte dieren. Dat is "halal" vlees. Een halal kippenboutje smaakt hetzelfde als een gewoon kippenboutje. De dieren zijn alleen op een andere manier geslacht.

Weetje

Ook in snoep zit gelatine gemaakt van dierlijke vetten. Sommige moslims laten een traktatie om die reden aan zich voorbij gaan.

Bereikbaarheid van de activiteiten

Niet iedereen heeft een auto of een fiets. De prijs van openbaar vervoer of beperkte transportmogelijkheden kunnen een drempel vormen. De aan- of afwezigheid van openbaar vervoer kan bepalend zijn om naar de sportclub te komen. Vergeet ook niet dat sommigen thuis misschien geen internet hebben om busuren of vervoersalternatieven op te zoeken.

Weetje

Het zoeken naar geschikte vervoersmogelijkheden voor mensen met een mobiliteitsbeperking (openbaar vervoer, taxi's of diensten voor aangepast vervoer) kan je makkelijk via www.meermobiel.be. Als je leden zijn aangesloten bij het OCMW hebben ze vaak recht op een extra tussenkomst in vervoersonkosten. Informeer je als sportclub bij je lokale OCMW-centra.

Als club kan je hier een belangrijke rol in spelen. Weet dat de mobiliteit van verschillende groepen soms beperkt is. Als je je leden kent, kan je naar oplossingen zoeken: promoot carpoolen of zoek samen de vervoersalternatieven, de uren van het openbaar vervoer en de wandelroute naar de club op. Breng het traject in kaart dat trainers afleggen om naar de club te komen, misschien zijn er leden die in de buurt wonen van het traject. Kleine inspanningen kunnen voor deze leden reeds het verschil maken.

TIP

Hang de vervoersalternatieven en de uren van het openbaar vervoer zichtbaar uit in de sportclub.

CASE

Carpooling Gent Rugby Football Club

Gent Rugby Football Club staat enkel carpooling toe voor het vervoer naar uitwedstrijden.

CASE

Startplaats Herentalse Wandelclub

De Herentalse Wandelclub verlegt haar startplaats naar het clubadres van G-sportclub Klimop in Geel, een sportclub voor mensen met een psychische aandoening aangesloten bij Psylos vzw. Voor wandelingen op verplaatsing pikt de bus deze wandelaars onderweg even op.

Thema 3: een duidelijk onthaal

Hoe een sportclub haar leden onthaalt, is van essentieel belang. Het is de basis voor de verdere samenwerking. Het onthaal (de inschrijving, de begroeting in de kantine of de sportzaal, de openheid naar vragen, enz.) verdient dus veel aandacht. Hier begint het, of iemand zich welkom voelt.

Inschrijvingsverantwoordelijke

Overweeg om binnen de club één (of enkele) verantwoordelijke(n) aan te duiden die de nieuwe leden inschrijft en opvolgt. In ideale omstandigheden is een inschrijvingsverantwoordelijke iemand die de club goed kent. Denk maar aan een (jeugd)sportcoördinator, ploegverantwoordelijke, bestuurslid, ouder of andere vrijwilliger. Of misschien is de combinatie van een ervaren en onervaren vrijwilliger wel een goed idee?

Hoe dan ook: de verantwoordelijke(n) die je aanduidt, moet sociaal vaardig zijn, het belang van een goede inschrijving inzien en bereid zijn om samen naar oplossingen te zoeken.

Weetje

Sportclubs mogen niet-Belgen aansluiten. Indien betrokkenen onwettig verblijven, volstaat het opvragen van een contactadres (tenzij de sportfederatie daar anders over beslist). Indien de sporter geen identiteitskaart heeft, kan de sportclub bij de betrokkene informeren naar de identiteit waaronder hij is ingeschreven op school als het om een minderjarige gaat of kan aan de sporter een attest van de gemeente gevraagd worden.

De aansluiting kan niet worden geweigerd omwille van een onwettig verblijfsstatuut. Dit is strijdig met het non-discriminatiebeginsel en met het Internationaal Kinderrechtenverdrag.

Let op! Om competitievalsing te vermijden kan in bepaalde sporten (bij stijgen - dalen competities) door de federatie echter een bewijs van identiteit worden gevraagd. Indien de sporter geen identiteitskaart heeft, informeert de sportclub best bij de sporter naar de identiteit waaronder hij is ingeschreven op school als het om een minderjarige gaat, of vraagt de sportclub aan de sporter een attest van de gemeente.

VSF werkte in samenwerking met het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, Kruispunt Migratie-Integratie, het Kinderrechtencommissariaat en het Bloso een duidelijke, gedragen en laagdrempelige communicatie uit over de aansluiting van niet-Belgen als niet-professionele sportbeoefenaar.

Voor meer informatie: www.vlaamsesportfederatie > Thema's > Sport voor Allen > Doelgroepenbeleid

Meer dan een inschrijving

De inschrijving dient als basis voor jullie verdere samenwerking en vormt/geldt als een wederzijdse engagementverklaring. Het is niet alleen belangrijk dat de sporter ingeschreven en verzekerd is, maar ook dat hij zich goed voelt in de club. Luisteren en empathie tonen is vaak al voldoende en geeft mensen het signaal dat de club er voor hen wil zijn. Probeer daarom al tijdens de inschrijving naar drempels te peilen. Is het lidgeld betaalbaar? Wat zijn de vervoersmogelijkheden? Zijn er nog broers of zusjes die willen sporten? Samen kan je naar oplossingen zoeken. En maak duidelijk wat de verwachtingen van de club naar de leden en hun ouders toe zijn, maar peil ook naar hun verwachtingen van de club.

Bijvoorbeeld

- Speler/ouder: “Wij hebben geen auto.” Trainer: “Maarten woont in dezelfde straat, ik zal zijn vader eens vragen of jullie soms mee kunnen rijden.”
- Speler/ouder: “Mijn broertje wil ook komen, maar is nog maar vijf jaar.” Trainer: “Wij hebben een opvanggroep voor de vijfjarigen. Ze trainen op hetzelfde moment. Als je wil kan hij volgende week meekomen. Ik zal een afspraak regelen met de trainer van die groep. Het inschrijvingsgeld is 20 euro goedkoper voor een tweede gezinslid.”

CASE

Inschrijvingsbeleid voetbalclub City Pirates

De City Pirates organiseren vaste inschrijvingsmomenten. Een lid dat zich wil inschrijven moet samen met minstens één ouder langsgaan bij vier verschillende tafels.

- Tafel 1: voorstelling van de club: hoe zit de vereniging in elkaar? Wat wordt er verwacht van de leden? Wat wordt er verwacht van de ouders?
- Tafel 2: Registreren van persoonlijke gegevens van het nieuwe lid
- Tafel 3: Administratieve inschrijving via de website van de voetbalbond
- Tafel 4: betaling van het lidgeld (cash of met Bancontact). Alle formulieren waardoor het lid eventueel korting kan krijgen, zijn aanwezig (bv. mutualiteit). Indien er personen het lidgeld niet kunnen betalen wordt er aan tafel 1 een afspraak gemaakt om een plan op maat af te spreken.

Sinds de club deze gestructureerde aanpak volgt, zijn er heel wat positieve resultaten: alle lidgelden worden betaald, er is persoonlijk contact met de ouders, het verhoogt de ouderbetrokkenheid, het creëert een positieve eerste indruk en de nieuwe leden en hun ouders voelen zich welkom.

Na de inschrijving

Enmaal de sporters en hun ouders de weg hebben gevonden naar je club, is de nodige opvolging nog steeds belangrijk. Blijven informeren, betrekken en aanspreken van leden en ouders, vraagt veel tijd, maar is noodzakelijk en levert op lange termijn meer (voordelen) op voor de sportclub. Vraag naar het beroep van de ouders, of wat hun hobby's zijn, wie weet kan je hen op die manier betrekken (bv. een club heeft elektriciteitsproblemen en één van de vaders is elektricien). Je kan dit ook reeds in kaart brengen tijdens het inschrijvingsmoment.

Pols eens tijdens een gesprek met de speler of de ouder of alles nog steeds vlot verloopt. Of vraag waar er zich problemen voordoen. Zo kan het vertrouwen groeien.

Het kan gebeuren dat, ondanks alle inspanningen, leden hun lidmaatschap stopzetten. Probeer na te vragen waarom ze afhaken en of je op basis hiervan kan bijsturen.

CASE Turnclub Jong en Blij Nieuwkerken-Waas

De turnclub maakt werk van ledenbehoud en stelde daartoe een standaardmail op om, bij leden die hun lidmaatschap stopzetten, te peilen naar de reden van stopzetting.

Thema 4: een dynamisch bestuur

OPEN sportclubs hebben mensen in hun werking die een open houding hebben naar buiten toe, naar andere mensen en organisaties. Het bestuur is aanspreekbaar en gaat actief in gesprek met haar leden, ouders, trainers, vrijwilligers, enz. Op die manier is het bestuur de aantrekker van -en drijvende kracht achter- de verandering.

Een dynamisch bestuur...

... kent haar leden

Het bestuur is het boegbeeld van de vereniging en kan rekenen op heel wat betrokkenen om te helpen die vereniging vorm te geven. Bestuursleden zijn gezien en gewaardeerd bij hun leden. Met vragen en klachten richten leden zich tot hen en daardoor weten zij wat er speelt. Een dynamisch bestuur gaat steeds in gesprek en ontwikkelt samen met de leden een plan voor de toekomst. De bestuurders van de OPEN sportclub kennen hun leden, trainers en vrijwilligers goed. Ze vragen wat ze vinden van de activiteiten en polsen regelmatig of ze tevreden zijn over de club. Zo merken de leden dat het bestuur geïnteresseerd is en dat ze meetellen in de club.

... bouwt aan een duidelijke missie en visie

Een missie geeft weer waar de club naar streeft. In de missie van een OPEN sportclub lees je dat iedereen er welkom is. Klopt je missie nog met de huidige werking? Agendeer dit tijdens de volgende bestuursvergadering of neem het op in het proces van beleidsplanning in de club.

CASE

Koninklijke Zwemclub Olympic Antwerpen - Diversiteit is een kracht

De missie van deze Antwerpse zwemclub luidt "Een plaats voor iedere zwemmer, een thuis voor recreatieve & sportieve prestaties"

ZOLA wil zijn missie waarmaken:

- gebruikmakend van al de tot de vereniging beschikbare middelen en dit binnen de ter beschikking gestelde water / trainingsuren
- in de olympische geest en in overeenstemming met de Panathlonverklaring over ethiek in de jeugdsport
- in een open en vertrouwensrelatie met haar leden, trainers, lesgevers en de enthousiaste ouders
- met respect voor familiale en culturele waarden en diversiteit
- met sociale betrokkenheid van de meest kwetsbare kansengroepen van de wijk rond de ZOLA thuisbasis

De club heeft een sterke recreatieve en competitieve werking voor jong en oud. Zo kunnen kinderen komen zwemmen op zaterdag in de zaterdagzwemschool, is er een reguliere zwemschool en kan er competitie gezwommen worden. Ook maakt de club banen vrij voor recreatief zwemmen. ZOLA wil ook een warme en open club zijn en draagt samenhangigheid buiten het zwembad hoog in het vaandel. Zola telt meer dan 400 leden bestaande uit meer dan 22 nationaliteiten.

De missie wordt dus wel degelijk vertaald in de praktijk.

... zoekt naar een diverse groep medewerkers

In een OPEN sportclub sporten personen van allerlei leeftijden en achtergronden. Een dynamisch bestuur probeert dan ook medewerkers zoals trainers, begeleiders, maar ook vrijwilligers en zelfs bestuurders uit verschillende groepen aan te trekken. Zij kunnen een sleutelrol vervullen in verschillende onderdelen van het clubleven. Zo kunnen anderen zich met deze personen identificeren en weten ze dat ze ook welkom zijn in je sportclub. Een diverse groep medewerkers levert verschillende invalshoeken, meningen, visies, enz. op en vormt zodoende een meerwaarde voor de vereniging.

CASE **Beerschot Atletiek**

Beerschot Atletiek is gelegen in het Kiel, een multiculturele wijk in Antwerpen. Zij zijn op zoek gegaan naar een divers team van trainers om op een optimale manier begeleiding te geven aan de jongeren uit de buurt die ondertussen ook de weg gevonden hebben naar de sportclub. Zij communiceren hier ook over.

Neem maar eens een kijkje op de website bij de pagina met trainers: www.beerschot-atletiek.be/clubinfo/trainers

HOOFDSTUK 3

© Sporting A

Hoe een OPEN sportclub blijven?

Hoe een OPEN sportclub blijven?

In het vorige hoofdstuk hebben we laten zien dat het mogelijk is om zaken anders te doen.

Het begin van elk nieuw initiatief verloopt met vallen en opstaan. Laat je niet afschrikken door een tegenslag.

Kies bewust welke drempels je wil aanpakken. Of je nu aan verschillende thema's of aan één thema werkt: streef kleine successen na. Werk stapsgewijs en geef voldoende ruimte aan het veranderingsproces. Verandering gaat vaak gepaard met angst voor het onbekende en vraagt tijd, geduld en volharding.

Om duurzaam te werken en een OPEN sportclub te BLIJVEN, moet je voldoende draagvlak creëren en hou je best rekening met mogelijke weerstand. Best ga je op zoek naar lokale partners voor samenwerking. Door je werking regelmatig te evalueren en aan te passen, kan je bijsturen waar nodig.

draagvlak vergroten

Een sportclub kan pas een OPEN sportclub worden en blijven indien men oprecht overtuigd is van het idee van de open sportclub. Het is belangrijk dat er voldoende mensen in de club zin hebben om te werken aan een OPEN sportclub. Veranderingen of nieuwe initiatieven hebben immers enkel een kans op slagen indien er voldoende steun is.

De kans is groot dat er reeds een draagvlak bestaat binnen je club. Heel wat clubs hebben een doordacht prijzenbeleid, organiseren leuke nevenactiviteiten waar iedereen welkom is en doen zo veel meer. Vaak staan de huidige clubleden open voor een nieuw publiek en nieuwe initiatieven.

Vaak start een verandering of vernieuwing met één enthousiasteling die het initiatief neemt. Het is belangrijk dat deze trekker met zijn enthousiasme voor de OPEN sportclub aanstekelijk kan werken voor anderen. De kans bestaat echter dat je (bij aanvang) niet iedereen kan overtuigen. Het vergt tijd om van je sportclub een OPEN sportclub te maken. Mensen houden niet zo van veranderingen. Vaak vinden mensen de sportclub, hoe ze momenteel is, goed en ziet men het nut van extra inspanningen niet in. Het is niet erg dat nog niet iedereen overtuigd is van het idee van de OPEN sportclub, maar dit mag verandering niet in de weg staan. Focus je op het vergroten van het draagvlak bij mensen die wel open staan voor nieuwe ideeën. Deze groep van medestanders voor een OPEN sportclub kan het voortouw nemen om een aantal initiatieven uit te werken en voor te stellen aan het bestuur, ook al is nog niet iedereen overtuigd van het idee van de OPEN sportclub. Gaandeweg zal je succes van nieuwe initiatieven en je enthousiasme aanstekelijk werken voor anderen.

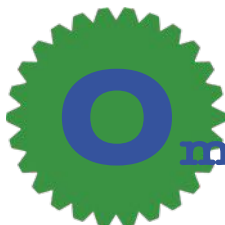
TIPS

- Zoals bij elk nieuw initiatief is er ook voor de OPEN sportclub een trekker nodig. Misschien is er in je club wel al iemand die werkt aan de verschillende aspecten van een OPEN sportclub. De rol van de trekker moet ook duidelijk zijn voor anderen. Daarom wordt deze persoon bij voorkeur aan het begin van het seizoen voorgesteld. Daarbij vermeld je meteen wat deze persoon doet en waarvoor anderen bij hem/haar terecht kunnen. Belangrijk is om de trekker niet aan zijn lot over te laten, maar voldoende ondersteuning te bieden. Duid iemand van het bestuur aan die hem/haar daarbij nauwgezet opvolgt en bijstaat.
- Het is aan te raden in kaart te brengen wie wil meewerken aan de OPEN sportclub: noteer wie de voortrekkers zijn van het idee en probeer telkens (bijvoorbeeld per maand of per vier maanden) meer mensen warm te maken voor en te betrekken bij jullie initiatieven.
- Door voortdurend te communiceren vergroot je ook het draagvlak. Maak er bijvoorbeeld een vast agendapunt van tijdens de bestuursvergadering. Koppel steeds terug over geplande initiatieven, alsook de resultaten, naar de andere partijen (trainers, leden en ouders). Geef hen de kans op inspraak. Communiceer open over wat je doet en wat je samen kunt bereiken. Draag het idee uit dat, hoewel de sportclub goed werkt, het altijd beter kan.
- Vraag tips aan sportclubs met ervaring. De opstart van elk nieuw initiatief brengt kinderziektes met zich mee. Bij het structureel werken aan de OPEN sportclub is dit niet anders. Ga daarom kijken bij mensen die reeds weten wat de valkuilen en de succesfactoren zijn. Hoe zijn zij gestart? Welke initiatieven nemen zij? Wat loopt goed en wat minder goed?
- Het draagvlak van clubs wordt sterker door projecten te ontwikkelen die de binding tussen leden, trainers en vrijwilligers groter maakt. Leg daarbij zeker ook de nadruk op initiatieven die de ouderbetrokkenheid vergroten. Heel eenvoudige activiteiten zoals een warmedrankenactie, een vader-zoontornooi, enz. kunnen veel impact genereren op de dynamiek in clubs.

CASE

Een basketbalclub getuigt

Het uitwisselen van ervaringen met ervaren clubtrainers van andere clubs over het opstarten van een G-afdeling was zeker een meerwaarde. Hun gedrevenheid en enthousiasme hebben geholpen onze raad van bestuur over de streep te trekken.

Omgaan met weerstand

Ook al heb je voldoende steun, verandering zorgt wel eens voor weerstand. Vrijwilligers vragen zich af of het wel nodig is, en of de voordelen wel opwegen tegen de nadelen en moeilijkheden. Soms wordt ook de vraag gesteld waarom de club zich moet aanpassen aan de (nieuwe) leden en hun ouders en niet andersom.

Logische bedenkingen, zeker bij activiteiten die een traditie zijn binnen de club en die altijd goed zijn verlopen. Een verandering van deze activiteiten kan ervaren worden als een stap in het onbekende. Het is een uitdaging om deze weerstand om te buigen en een OPEN sportclub te blijven. In een OPEN sportclub is er plaats voor kritiek, en is er plaats voor een gesprek over de redenen van de weerstand.

Hoewel we begrip hebben voor deze weerstand, willen we sportclubs aansporen om het aan te durven hier en daar de formule aan te passen en te gaan voor verandering. Maar het is niet omdat succesformules veranderen, dat ze daarom niet goed meer zijn.

Door de uitdaging aan te gaan, blijf je als club OPEN, wat je in staat stelt om te groeien. Het kan voor een aantal mooie en leerrijke momenten zorgen.

“ Ik vind dat een verrijking voor onze andere kinderen. En als we zeggen dat sommige mensen geen euro kunnen betalen om een dag te sporten, trekken ze grote ogen. (Een bevoorrechte getuige uit “Wij sporten mee” ²) ”

De angst dat het opnemen van een maatschappelijke rol de sportclub weinig goeds brengt en alleen maar tijd en energie kost, is ongegrond. Voorwaarde is wel dat de vereniging activiteiten kiest die passen bij de club en waar leden achter staan. Daarvoor is het betrekken van de leden bij de ontwikkeling van de OPEN sportclub noodzakelijk.

Voor de sportclub is het daarom belangrijk om haar maatschappelijke uitdaging dicht bij huis te vinden: bij de eigen leden, bij de kwaliteiten of uitdagingen van de wijk, enz. De maatschappelijke rol moet logisch zijn en nauw aansluiten bij het karakter, de historie, de mogelijkheden en de locatie van de club. Dat dit bij verenigingen met een ruim en actief netwerk gemakkelijker lukt dan bij anderen is logisch. Als verenigingen al gewend zijn om buiten hun eigen accommodatie activiteiten te organiseren of om anderen binnen de muren uit te nodigen, gebeurt dit ook eerder. Het belangrijkste is de ambitie om dit als vereniging, met zijn allen, echt te willen.

²

Haudenhuyse, Nols, Theeboom & Coussée (2013), Wij sporten mee. Verkennend onderzoek naar de rol van de sportclubs in het leven van maatschappelijk kwetsbare jongeren, Demos vzw

CASE

Gymna Landegem

Gymna Landegem hecht belang aan diversiteit. Iedereen, dus ook de G-sporter, is welkom in de club. Gymna Landegem is de enige gymnastieclub met een G-werking in Nevele. "In Nevele bevinden zich verschillende instellingen voor personen met een handicap. Voor ons was het dan ook een logische stap om een G-werking op te zetten. Binnen onze recreatiegroepen voorzien wij een geïntegreerde G-werking voor gymnasten met een beperking. Iedereen in de club had van bij het begin zin om eraan mee te werken." (voorzitter van Gymna Landegem)

Een OPEN club kan "op zich" bestaan, maar vaak is er sprake van een samenwerking met andere verenigingen, buurtwerk, scholen of een andere partner. Een OPEN club werkt samen met (sport- en/of niet-sport) actoren uit verschillende sectoren om activiteiten aan te bieden die haar hoofdactiviteiten versterken.

Een OPEN club heeft meestal een samenwerking met één of meerdere lokale partners en gebruikt de kennis van deze partners om laagdrempeliger te werken.

CASE

Basketbalclub Blackhawks Laarne en de Brede School Gent

Brede School Gent is een overkoepelende naam voor de diverse Brede School projecten die in Gent lopen. Momenteel zijn dit zes wijkgebonden projecten.

Basketbalclub Blackhawks Laarne werkt mee aan deze projecten en spitst zich toe op de wijk Brugse Poort. In de eerste proeffase wordt met twee scholen samengewerkt. Deze scholen worden geselecteerd op basis van de motivatie van de schoolleiding en op basis van de beschikbare infrastructuur. Een traject ziet er als volgt uit:

- Tijdens de lesuren LO geeft een speler en/of coach van de club samen met de leerkracht LO een initiatieles aan alle leerjaren.
- In de naschoolse opvang krijgen de leerlingen een reeks van drie tot tien initiatielessen aangeboden.
- Bij de laatste les worden de ouders uitgenodigd en wordt de kans geboden om bij de club aan te sluiten. Daarbij zijn één of meerdere bestuursleden aanwezig.
- Alle kinderen worden uitgenodigd op een wedstrijd van de seniorsploeg (1e Landelijke). De kinderen die de volledige lessenreeks bijwoonden, krijgen een aandenken (T-shirt, bal, enz.).
- Getalenteerde en/of gemotiveerde kinderen worden lid van de club en krijgen de kans om aan te sluiten bij de ploeg van hun leeftijdscategorie. Voor wie deze stap te groot is, is er de mogelijkheid voorzien om zich in te schrijven in de basketbalschool Brugse Poort. De trainingen gaan door op woensdagnamiddag.

Een OPEN club kan tot stand worden gebracht door de inzet van vrijwilligers binnen de club, maar er zijn ook succesvolle aanpakken bekend waarbij een professionele kracht zorgt voor het “openen” van clubs. In veel gevallen is de combinatie van beide een gouden formule: de “open” bestuurders en vrijwilligers sturen een professional aan (en omgekeerd!), die helpt een OPEN club te realiseren. Luister bij je sportdienst of er dergelijke projecten lopen.

CASE

Kort op de Bal en Brusselse voetbalclubs

In 2007 startte het Brusselse project Kort op de Bal. Dit project had als doelstelling om binnen zes Brusselse voetbalclubs, via het inzetten van een professionele sportclubondersteuner, jongeren, vrijwilligers en de clubs zelf te begeleiden en te ondersteunen op zowel sporttechnisch, organisatorisch, sociaal en educatief vlak.

De verenigingsondersteuner over zijn werk

Nizar: “De verenigingsondersteuner start met de observatie van de club, voert een analyse uit, gaat in gesprek met het bestuur, trainers en vrijwilligers en gaat vervolgens aan de slag met de verworven informatie. Vragen als: wat zijn de noden binnen de club, welke acties zijn er nodig om de structuur binnen de club te versterken, wat zijn de frustraties binnen de club, enz. werden door de verenigingsondersteuner neergeschreven en in samenspraak met de clubverantwoordelijken omgezet naar acties.”

CASE

Projectwerking voor sportclubs bij Vlabus

Sinds september 2011 is Vlabus, met de steun van de Vlaamse overheid, gestart met een nieuw project voor sportclubs. Hierbij worden trainers op deeltijdse of voltijdse basis officieel tewerkgesteld in verschillende sportclubs. Op die manier wordt professionele sportbegeleiding in de deelnemende clubs nagestreefd.

Dankzij de projectwerking van Vlabus om de verloning van clubtrainers financieel haalbaar te maken kan Dansschool S-Pression werk maken van de professionalisering van het trainerskorps, aangezien de hoofdtrainer nu de kans krijgt om de lessen voor te bereiden, te overleggen met andere trainers, bijscholingsprojecten op te zetten, enz.

“De bestuurders kunnen zich terug richten op hun core business, namelijk het besturen van de club. Het uiteen halen (en houden) van het bestuurlijke luik en het sportieve luik hebben wij ons tot op de dag van vandaag nog niet beklagd”, zegt Jan Mussche, voorzitter van de Oost-Vlaamse dansschool.

“Het beoogde resultaat, namelijk een uitgebalanceerde werking op bestuurs- en trainersniveau, straalt op zijn beurt af op de gehele clubwerking.”

Meer informatie over het project vind je op www.vlabus.be

HOOFDSTUK 4

© Sporting A

Wegwijzer

In dit hoofdstuk willen we een overzicht geven van organisaties waar je terecht kan met vragen over de aangehaalde thema's van een OPEN sportclub. Sommigen hebben weinig ervaring en zullen je doorverwijzen, anderen hebben initiatieven lopen waarop je kan intekenen, nog anderen bieden ondersteuning onder de vorm van individuele begeleiding of trajecten. Ook geven we een overzicht van bestaande brochures en modeldocumenten van het Dynamo Project waar je nog meer relevante informatie kan vinden en bespreken we subsidiekanalen waar je terecht kan.

Sportdienst

In 2015 telt Vlaanderen 308 stedelijke en gemeentelijke sportdiensten. Een lijst van Vlaamse sportdiensten vind je op de website van het Bloso (www.bloso.be > Subsiëring)

Sportdiensten kunnen sportclubs ondersteunen door informatie en advies te geven, bijscholingen te organiseren, projecten te promoten, infrastructuur en materiaal aan te bieden. Sommige sportdiensten ondersteunen sportclubs met een concrete aanpak voor het betrekken van de verschillende doelgroepen (maatschappelijke doelgroepen, jeugd- en volwassenensport en G-sport).

De lokale sportdienst kan een zicht hebben op het bredere netwerk van onderwijs-, sport-, welzijns- en sociale organisaties waarop een OPEN club zich kan richten.

Ga dus zeker langs bij je lokale sportdienst en vraag naar het ondersteuningsaanbod.

Sportfederatie

In 2015 telt Vlaanderen 88 door de Vlaamse overheid erkende sportfederaties. De meeste van die sportfederaties zijn aangesloten bij de Vlaamse Sportfederatie vzw (VSF), de koepelorganisatie van de Vlaamse

sportfederaties. Afhankelijk van de sporttak van een sportclub en de doelstellingen die een sportclub wil nastreven, is er voor elke sportclub een geschikte sportfederatie om bij aan te sluiten.

Sportfederaties bieden sportclubs verschillende diensten aan. Ze geven advies en interessante informatie aan hun sportclubs, lenen materiaal uit, organiseren competities, ondersteunen initiatieven van hun sportclubs...

Een lijst van door de Vlaamse overheid erkende sportfederaties vind je op de website van het Bloso (www.bloso.be > Subsidiëring), de lijst van federaties die lid zijn bij de VSF vind je op de website van de Vlaamse Sportfederatie vzw (www.vlaamsesportfederatie.be).

Een sportfederatie heeft als opdracht clubs te ondersteunen. Sportfederaties kunnen initiatieven opzetten waarbij nieuwe ideeën en concrete kennis en ervaringen over het thema met elkaar gedeeld worden. Verschillende sportfederaties expliciteren hun maatschappelijk engagement door gericht clubs te ondersteunen en te versterken.

Ga dus zeker langs bij je sportfederatie en vraag naar het ondersteuningsaanbod.

Lokale partners

Voor sportclubs zijn lokale partners, zoals buurt- en wijkwerkingen en andere laagdrempelige initiatieven de meest aangewezen partners. Deze organisaties kennen de noden van de wijkbewoners en de drempels die zij ervaren goed.

Er zijn tal van organisaties en verenigingen waarmee je kan samenwerken:

- buurt- en wijkwerkingen
- scholen
- sociale organisaties (zoals armoedeverenigingen, opbouwwerk, jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk, enz.)
- jeugdbewegingen
- speelpleinwerking
- bedrijven
- stedelijke (Antwerpen & Gent) en Vlaamse agentschappen Integratie en Inburgering
- moskeeën
- ...

Weetje

www.desocialekaart.be is een handige tool om organisaties te vinden in bepaalde gebieden, regio's of lokale steden of gemeenten. Je vindt er een overzicht van voorzieningen in de welzijns- en gezondheidssector.

Ga dus zeker op zoek naar interessante lokale partners en leer elkaar kennen.

Brochures en modeldocumenten Dynamo Project

Het Dynamo Project ontwikkelde verschillende brochures, modeldocumenten en tools om sportclubbestuurders te helpen bij de administratie en het bestuur van hun sportclub. Verschillende brochures kunnen je helpen om een OPEN sportclub te worden.

Neem eens een kijkje in volgende brochures en documenten:

- Dienstverlening en ondersteuningsmogelijkheden voor je sportclub
- Cmmncrn in je sportclub (over communicatiebeleid in clubs)
- G-sport in je sportclub
- Een beleidsplan voor je sportclub
- Een vrijwilligersvriendelijke sportclub
- Subsidies voor je sportclub
- De groene sportclub
- Onthaalbrochure
- ...

Je vindt de brochures van het Dynamo Project op www.dynamoproject.be.

Subsidiekanalen

Verschillende overheden kunnen subsidies toekennen aan sportclubs. Zo bestaan er subsidiemogelijkheden voor sportclubs vanuit de Vlaamse gemeenten, de Vlaamse Gemeenschapscommissie (Brussel), de Vlaamse sportfederaties, het departement CJM... Deze reguliere subsidiestromen worden toegelicht in de Dynamo Project brochure "Subsidies voor je sportclub".

Daarnaast bestaan er voor sportclubs ook nog een aantal minder gekende subsidiekanalen waar je terecht kan, zoals:

- Participatieprojecten kansengroepen

De Vlaamse Regering subsidieert jaarlijks participatieve projecten die kansengroepen op weg helpen naar het cultuur-, jeugdwerk- of sportaanbod of valoriseert initiatieven die uitgaan van kansengroepen.

Meer info via www.sociaalcultureel.be/volwassenen/partprojkans.aspx

- De Subsidiegids Gelijke Kansen 2015-2019

Door het geven van projectsubsidies moedigt Gelijke Kansen in Vlaanderen organisaties aan om het Vlaamse gelijkekansenbeleid mee vorm te geven. Om in aanmerking te komen voor subsidies moeten projecten aansluiten bij de beleidsprioriteiten. Het gelijkekansenbeleid bestrijdt achterstellingsmechanismen die samenhangen met gender, seksuele oriëntatie, ontoegankelijkheid en handicap.

Meer info via www.gelijkekansen.be

- Foundations

Tal van foundations, zoals bijvoorbeeld de Koning Boudewijnstichting, voorzien extra financieringsmogelijkheden waarop OPEN sportclubs mogelijk een beroep kunnen doen.

Een overzicht vind je op www.vlaamsesportfederatie.be/foundations

Website www.opensportclub.be

Bezoek zeker de website www.opensportclub.be voor meer tools en documenten voor een OPEN sportclub!

Elke sportclub is sociaal, gewoon door er te zijn voor haar leden. Dit betekent niet dat ze OPEN staat voor iedereen. Heel wat mensen ervaren participatiedrempels om aan sport te doen of lid te worden van een sportclub. Een OPEN sportclub is zich bewust van deze drempels en wil deze verlagen via drempelverlagende initiatieven.

Een OPEN sportclub voert actief beleid rond een aantal thema's. Zo probeert een OPEN club na te denken over de betaalbaarheid, een aanbod op maat, het onthaal en durft het bestuur zichzelf en de huidige gewoontes van de club in vraag te stellen.

Om de stap te kunnen zetten om een OPEN sportclub te blijven, is een bereidheid tot verandering noodzakelijk. Voldoende draagvlak creëren, rekening houden met mogelijke weerstand en op zoek gaan naar samenwerking met lokale partners zijn hierbij belangrijke factoren.

Via deze brochure hopen we je inspiratie te geven en goesting te doen krijgen om van je sportclub een OPEN sportclub te maken, een warme plaats voor nieuwe en oude leden.

Ga aan de slag en maak van je sportclub een nog betere plaats om te sporten en veel meer.

Besluit

Referenties

Kronenburg (2014), De plus van de open club. De maatschappelijke actieve sportvereniging als kansrijk alternatief in zorg, welzijn, arbeidsintegratie en onderwijs, NISB

Onzia, Toualla, e.a. (2014), Diversiteitsmanagers in de sportvereniging, vzw Antwerpen Sportstad.

(2010), Welk type sportclub ben jij. Vervolgonderzoek naar typologieën van sportclubs, Universiteit Gent

Ter Haar & Scholten (2015), Sportplus: het nieuwe verenigen een feit, NISB

Theeboom & Nols (2015), Sport-plus en de stad. Grootstedelijke praktijken in Europa rond het gebruik van sport voor sociale doelstellingen, Vrije Universiteit Brussel.

Verhaegen (2014), Hoe de bal blijft rollen, Naar meer vitaliteit van voetbalverenigingen, SWP Amsterdam

Haudenhuyse, Nols, Theeboom & Coussée (2013), Wij sporten mee. Verkennend onderzoek naar de rol van de sportclubs in het leven van maatschappelijk kwetsbare jongeren, Demos vzw

Jacobs, Leyssens, El Kouy, Plasmans, Stevens & Berdai (2013), Sportclubs die winnen: omgaan met diversiteit vandaag en morgen, Antwerps Integratiecentrum de8

El Kouy, Peleman & Vervoort (2009), Scoren met diversiteit. Veel gestelde vragen over islam en sport, Antwerps Integratiecentrum de8

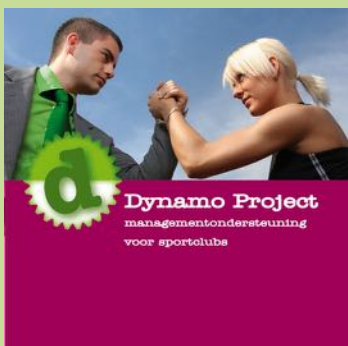
(2013), Sport extended. Aan de slag met de maatschappelijke meerwaarde van sport in steden, JES Stadslabo vzw

- www.opensportclub.be
- www.krapopsportkamp.be
- www.sportendiversiteit.be
- www.demos.be
- www.derodeantraciet.be
- www.gsportvlaanderen.be
- www.dynamoproject.be
- www.vlabus.be
- www.bloso-kics.be
- www.vakantieparticipatie.be/page/rap-op-stap

Brochures Dynamo Project

Surf naar www.dynamoproject.be voor meer brochures.

d

Fiscale behandeling van inkomsten uit sportactiviteiten

d

Omgaan in je sportclub?!
Tips voor een goed communicatiebeleid

d

Dienstverlening en ondersteuningsmogelijkheden voor je sportclub

d

Fusies en splitsingen in je sportclub

d

Je sportclub en tewerkstelling

d

Is je sportclub btw-plichtig?

